

VARSTVO NARAVE IN OKOLJA V ALPAH HELI(KOPTER)-SKIING

Avstrijsko alpsko združenje se že več kot 10 let intenzivno spopada s tako imenovanim helikopterskim turizmom. Turni smučarji, ki iščejo sprostitve in mir v zasneženih visokih gorah, se morajo od zime 1974/75 hočeš nočeš sprijazniti z vse močnejšim hrupom helikopterjev, ki prevažajo petične smučarje na odročne vrhove. V Vorarlbergu so mladinci zbrali proti takemu početju 6000 protestnih podpisov, v Salzburgu so povzročili takšni smučarski poleti na Grossvenediger pravicati vihar ogorčenja, na Tirolskem pa so se tovrstni helikopterski poleti sploh tako razpasli, da jih je bilo treba nujno omejiti.

Salzburška deželna vlada je ukrepala hitro in vzorno: turistične polete s postanki v visokem gorstvu so na splošno prepovedali. V Vorarlbergu so jih omejili le na devet visokogorskih pristajališč, na Tirolskem pa so za kaj takega potrebovali kar nekaj več časa. Naposled so tudi Tirolci omejili smučarske polete na področje šestih občin s skupno 35 postajališč. Vsi ti prostori za pristanek helikopterjev so na področju, ki obsega borih 1100 km². V

nasprotju s tem je v vsej Švici le 48 gorskih pristajališč.

Avstrijsko alpsko združenje si je že večkrat prizadevalo, da bi s spremembo zakona o zračnem prometu doseglo splošno prepoved helikopterskih poletov za smučarje — toda vse doslej brez uspeha. Prej ko slej ostaja zunaj vsakršnega dvoma, da je ta z velikim hrupom povezana zabava dostopna zgolj dobro denarno podprti manjšini.

Podjetniki se seveda zgledujejo in se izgovarjajo na podobno ponudbo v Kanadi, proti čemur nikakor ne bi želeli ugovarjati, saj imajo tam le sedem od 800 do 1000 km² velikih smučarskih področij, vsa pa ležijo v neizmernih kanadskih širjavah, ki so poleg tega daleč od naseljenih krajev. Razmere v gosto poseljeni srednji Evropi so docela drugačne, k temu pa so tudi na voljo neštete ceste, žičnice in vlečnice. Zato bi bilo treba vsaj tisto malo še nedotaknjene gorskega sveta, kar ga je v Alpah še ostalo, tudi z zakonskimi predpisi zavarovati in jih razglasiti za zaščiten področja.

(Povzetek po sestavku z enakim naslovom v Sporočilih avstrijskega alpskega združenja, 6/1984.)

M. A.

iz planinske literature

KURT KANCLER: POT DO ZDRAVJA ZALOŽBA OBZORJA, MARIBOR, 1984

V zbirki Slovenski dom je izšla šesta knjiga, ki bi jo moral poznati in upoštevati vsak pedagog.

Onesnaženo okolje, telesna nedelavnost, odtujenost in oddaljevanje od naravnega načina življenja, vse to povečuje število bolnikov in klasična medicina sama tega ne zmore več zaustavljati. Izhod je le v ponovni, tesnejši navezanosti z naravo in seveda — v preprečevanju bolezni.

Po pregledu ljudskega izročila in ljudskega zdravilstva se najprej seznanimo s pravilno prehrano. Pridobivanje hrane in njena predelava je vse manj naravno, pa tudi jemo preveč in nepravilno. Sestava hrane mora biti energetske in biološke pravilna. Avtor v tej zvezi obravnava beljakovine, maščobe, ogljikove hidrate, vitamine, minerale in vodo, seznanja nas z energetskimi vrednostmi posameznih sestavin, ki si potem lahko obroke izračunamo sami.

Opozori nas na pomen hrane iz morja, dobimo napotke za vegetariansko prehrano, kako naj hujšamo, če je potrebno, opozori pa nas tudi na pomen mleka in medu v prehrani. Nekaj besed pa nameni tudi alkoholu in kajenju.

Poglavje o zdravilnih rastlinah vsebuje podatke in napotke za uporabo zdravilnih rastlin. Sporočamo sestavine in učinke in kako zdravilna zelišča lahko uporabljamo. Zanimiv je še »kulinarični«
pogled na zdravilna zelišča.

Osrednji del je posvečen vplivu okolja na zdravje. Zrak, voda, zemlja — to so najvažnejši faktorji za zdravo okolje, ki pa so vse bolj onesnaženi. Vsak dan vdihnemo in izdihnemo približno 12 000 litrov zraka in ne more nam biti vseeno, kakšen je ta zrak in kje ga vdihavamo.

Voda je najvažnejši člen v našem življenju in v prehrani, vse bolj pa pozabljamo na njen pomen v higieni.

Na zdrav način življenja, na preprečevanje bolezni je treba biti pozoren vse življenje. Pomembno je okolje, način prehrane, higiena pa tudi način življenja.

Knjiga govori tudi o kozmetiki z naravnimi sestavinami, o spanju kot telesni in živčni regeneraciji.

V sklepni besedi pa avtor ugotavlja, da je človek že dosegel meje prilagodljivosti in da je povratek k naravi morda najbolj pravi način pot iz težav.

Dušan Novak

**SNEŽNIŠKE VESTI, ŠT. 13, LETO VII,
JANUAR 1985**

SNEŽNIK

(Glasilo planinske skupine OŠ »Dragotin Kette«, Ilirska Bistrica, januar 85, št. 3, leto 3)

Uredništvo PV kdaj pa kdaj prijetno preseneti pošta, v kateri najdemo to ali ono planinsko glasilo. Tokrat so nam ga poslali planinci planinske skupine OŠ »Dragotin Kette« iz Ilirske Bistrice.

Prelistali smo to glasilo in ugotovili kar bogato vsebino. Začenja jo Franca Šemrova pesem: Planinci. Sonet o hrepenenju po gorski lepoti. V nadaljevanju najdemo podroben seznam dejavnosti te planinske skupine za letošnje šolsko leto, sledijo pa doživljajski zapisi učencev — Karmen Novak govori o planinstvu, Igor Štemberger podoživlja vtise s Snežnika, Andrej Barbiš pa opisuje zimo. Potem najdemo spet sonet Franca Šemrova Slovo od sonca, sledi pa daljši in podroben opis problema Reke (Bomo sploh kdaj še videli čisto Reko?). Hvalospjev Vremščici ni podpisan:

Vremščica, ti si narave biser prekrasen,
pa naj bo oblačen dan ali pa jasen,
nam tebe je mati narava razkrnila,
nam lepšega dati ni mogla darila.

Do »Planinskih zanimivosti« potem spet slede zapisi učencev. Katja Koren opisuje izlet na Gorjance, Tatjana Žnidaršič na Turjaški grad, Kurešček in na grad Bistra, Mojca Valenčič je bila pa na Krvavcu, medtem ko je bila Jerneja Grilj prvič na Snežniku. Katja Koren se je poskusila v verzih (v planine rada hodim). Na koncu so še Planinske zanimivosti in pa zapis o stoletnici rojstva Bogumila Brinška, Drenovca, planinskega fotografa in alpinista. »Snežnik« je uredil uredniški odbor — Ivan Valenčič, Marija Novak, Vika Muha in Vojko Celigoj.

Tudi planinsko društvo Snežnik iz Ilirske Bistrice ima marljive planince, ki se radi oglašajo v Planinski vestnik. Tokrat so nam poslali Snežniške vesti, v katerih obveščajo svoje člane o prireditvah in akcijah.

Planinski vestnik pa je prejel kot soustanovitelj knjižnice Bogumila Brinška spominski list.

M. K.

**GLAS GORA
PD KAMNIK, ŠT. 2/85**

Naslednje, prav tako zanimivo glasilo nam je poslalo PD Kamnik. Razgiban koncept, privlačna vsebina, odsevi dela vseh planinskih plasti v okviru kamniškega planinskega društva.

Glas gora začne svojo pot s pesmijo (uvodni poudarek) G. N. G. Byrona (odlomek iz Romanja grofiča Harolda, II. sp. kit. 25, 26).

Urednik Stane Močnik v svojem uvodniku na kratko razloži zgodovino glasila Glas gora. Ta je: 1951 — pobuda, naj bi izdajali glasilo AO. Izšlo je nekaj števil. Prvi urednik je bil Adolf Čebulj.

In tako je zdaj ta Glas gora spet oživel. Osrednji članek je alpinistični — Zgodovinski razvoj alpinizma na Kamniškem — gradivo: T. Škarja (Alpinizem na Kamniškem — Kamniški zbornik), arhiv društva, A. Štupar (kratek zgodovinski obris razvoja Kamniškega alpinizma). Naj omenimo še zapis Mitje Jesenovca Prokletije, Karanfili, Komovi... (PD Iskra — tura po jugoslovanskih gorah); Danilo Golob razpravlja o stopnji VI+ (opis plezanja v Kamniški). Danilo Golob pod črto dodaja svojemu sestavku tole misel:

»Včasih je bila VI. stopnja na meji zmogljivosti. Časi pa so se spremenili. Z intenzivnim treningom dosegajo nekateri alpinisti stopnjo VII, VIII, IX. Odvisen si samo od svojih moči, kajti pri prostem plezanju ne smeš uporabljati tehničnih pomagala za napredovanje v smeri. Tako se tudi na tem področju bližamo svetovnemu vrhu alpinizma.«

S Priporočilom knjige (Samo za pse in za alpiniste, N. Zaplotnik, Pot, 1981, str. 69) in z zabavnimi stranmi (Šegava pravila o hoji v gore Antipropagandne akcije in križanka) ter s sonetom W. Shakespeara Poroka zvestih duš... — izzveni druga številka glasila Glas gora iz Kamnika. Morda še naslov za morebitne prispevke: PD Kamnik, Kidričeva 38, 61240 Kamnik — za Glas z gora.

M. K.

IZ 16. ŠTEVILKE OBVESTIL O POPOTNIŠKI DEJAVNOSTI IN GOZDNIH UČNIH POTEH

Obvestila izdaja Skupščina ustanovitelj slovenskega popotništva Planinska zveza Slovenije, Komisija za popotništvo. V decembrski številki bomo našli med drugimi tudi tele zapise — Danica Zorko piše o popotnikovanju v letu 1984, od junija do decembra; njen sestavek je tudi o gozdni učni poti pri jami Pekel v Podlogu pri Šempetru v Savinjski dolini, na katerega posebej opozarjamo. Sestavek namreč